

ЗМІСТ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ВПРОВАДЖЕННЯ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВИХ ІГОР В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Чала Ганна Володимирівна

Україна, м. Запоріжжя, ЗНВК №19 філія №2

В останнє десятиріччя представниками психологічної і педагогічної наук зроблено вагомий внесок у дослідження специфічних умов розвитку здібностей дитини. На думку вчених, творча діяльність передбачає наявність комплексу складних особистісних якостей, які зумовлюють виявлення активності обдарованих дітей, їх ініціативи, здібностей (Ш. Амонашвілі, І. Волков, В. Моляко, Б. Нікітін, К. Платонов, В. Рибалка, С. Рубінштейн, В. Семиченко, С. Сисоєва, Т. Сущенко, Б. Теплов та ін.).

У Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні велике значення надається розвитку творчих здібностей дошкільників. Важливим результатом оволодіння дитиною творчою діяльністю є усвідомлення себе активним суб'єктом творчості, сформоване емоційно-ціннісне ставлення до рукотворного світу. Показник творчої активності дітей дошкільного віку визначається рівнем розвитку естетичного сприймання об'єктів та явищ, умінням працювати з різними матеріалами, використовувати різні техніки, добирати відповідні засоби реалізації задуму, виявляти творчу уяву, естетичну чутливість, емоційно-ціннісне ставлення до навколишнього [1].

Сенситивність дошкільного віку до творчості, підкреслювалася В. Сухомлинським, К. Ушинським, та багатьма іншими педагогами. У дослідженнях Л. Божович, Л. Венгера, В. Давидова, Л. Дранкова, Д. Ельконіна, Н. Менчинської доведено, що зазначений вік є періодом найінтенсивнішого креативного становлення.

Аналіз теоретичних досліджень свідчить, що в них не знайшла повного відображення проблема цілісного уявлення про систему розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Мета роботи – охарактеризувати соціально-педагогічну діяльність з розвитку творчої активності дітей 4 року життя в умовах дошкільного закладу.

Професійна діяльність соціальних педагогів з дітьми дошкільного віку передбачає постійні міжособистісні контакти, тому актуалізується застосування педагогічних інновацій, які ґрунтуються на активній суб'єкт-суб'єктній взаємодії учасників соціально-педагогічного процесу. Такими є ігрові технології, які досліджувалися вітчизняними науковцями І.С. Литвиненко, М.О. Шопіною, Т.В. Піроженко.

Останніми роками гра розглядається як форма організації дитячого життя, пізнання світу (базовий компонент дошкільної освіти в Україні) [3]. Змінився і погляд на позицію соціального педагога. Він повинен організовувати дитяче життя і діяльність; керувати формуванням взаємин у дитячій спільності. Така позиція спонукає педагогів до використання активної тактики, до керівництва розвитком ігор і формування у їх процесі позитивної основи, суспільно корисних якостей особистості. Доцільність такого підходу, як зазначено Т.В. Дуткевич, доведена практикою дошкільного виховання і спеціальними дослідженнями [2].

Професійні вимоги щодо організації соціально-педагогічної діяльності з розвитку творчої активності дітей, з нашої точки зору, характеризують можливість соціального педагога виконувати наступне:

1. Заохочувати дітей до сюжетно-рольових ігор. Розвивати вміння добирати предмети різного призначення відповідно до задуму гри, пов'язувати в єдиних сюжетах різні дії та задуми інших дітей.

2. Започатковувати й продовжувати розвиток сюжетів ігор різними прийомами: нагадуванням, загадками, віршами. Спонукати дітей наслідувати характерні дії працівників магазину, дитячого садка.

3. Розвивати у дошкільників зв'язне мовлення, активний словник, пам'ять, мислення, творчу уяву.

4. Виховувати культуру взаємовідносин: вміння бути ввічливими, поступливими один до одного.

5. Вчити дотримуватись правил поведінки певних персонажів, розподіляти ролі.

6. Урізноманітнювати сюжет ігор створенням різних уявних ситуацій.

Перелічені характеристики, на нашу думку, слід враховувати соціальним педагогам в процесі розробки програм з розвитку творчої активності дітей дошкільного віку в сюжетно – рольовій грі.

Зазначимо напрямки діяльності соціального педагога з впровадження програми сприяння розвитку творчої активності дітей 4 року життя в сюжетно-рольовій грі: 1) соціально-педагогічний патронаж дошкільників; 2) стимулювання інтелектуального і творчого потенціалу дитини; 3) визначення мети, розробка плану і режиму роботи дитини, забезпечення циклічності, тривалості розвивальних занять згідно з її віковими та індивідуальними особливостями; 4) впровадження у виховний процес нових гуманістичних підходів, які ґрунтувалися на принципах педагогіки співпраці; 5) модернізація форм, методів навчання та виховання; 6) створення належних умов для

творчого розвитку особистості дитини; 7) стимулювання постійного самоаналізу дитиною власної творчої діяльності.

Перший етап з впровадження програми розвитку творчої активності дітей 4 року життя в сюжетно – рольовій грі містив первинне соціально-педагогічне обстеження, до якого входило: спостереження соціального педагога за дитиною, бесіди з батьками дітей, експертне оцінювання вихователями рівнів творчої активності дітей 4 року життя в умовах дошкільного закладу.

На другому етапі на основі отриманих результатів діагностичного обстеження було здійснено розробку змісту, форм та методів соціально-педагогічної роботи з розвитку творчої активності дітей 4 року життя в сюжетно – рольовій грі.

На третьому етапі роботи соціального педагога було реалізовано індивідуально-орієнтовані програми з розвитку творчої активності дітей 4 року життя в сюжетно – рольовій грі в умовах дошкільного закладу.

На наступному четвертому етапі було проведено вивчення рівнів творчої активності дітей 4 року життя в контрольній та експериментальній групах.

Останній етап діяльності соціального педагога з розвитку творчої активності дітей 4 року життя в сюжетно – рольовій грі був присвячений визначенню подальших напрямів в соціально-педагогічній роботі з розвитку творчої активності дошкільників в умовах дошкільного закладу.

Таким чином, зміст роботи соціального педагога з впровадження сюжетно-рольових ігор в освітній процес дошкільного закладу спрямовано на виявлення, підтримку й розвиток творчої активності дитини; узагальнення, поширення кращого досвіду педагогічних та соціально-педагогічних працівників, який забезпечує розвиток особистості з урахуванням специфіки і рівня її здібностей та формування в дошкільників системи уявлень, сприяє становленню певного рівня творчої активності.

Література:

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / [наук. кер. та заг. ред. О.Л. Кононко]. – 3-є вид., випр. – К.: Світоч, 2009. – 430 с.
2. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Литвиненко І.С. Ігротерапія [Текст] / І.С. Литвиненко. – К. : Шкільний світ, 2010. – 128 с.
4. Новицькая О. Ігрова скарбничка. Дидактичні ігри для дошкільнят: методичне забезпечення Базової програми для дошкільників «Я у світі» / О. Новицька, Т. Янковська, М. Бральчук. – К.: «Богдан», 2011. – 44 с.